

منطقه شکار ممنوع درکش و هاور

1- تاریخچه حفاظتی منطقه:

باستناد نامه شماره 10606 مورخ 89/10/12 دفتر مدیریت شکار و صید با ممنوعیت شکار در آن موافقت گردیده است. این منطقه در حال حاضر ذخیرگاه جنگلی محسوب شده و توسط اداره کل منابع طبیعی استان مدیریت می شود.

2- سیمای عمومی منطقه شامل وضعیت زیستگاهی (جنگل، مرتع، آبی، بیابانی و ...- تغییرات ارتفاعی - شیب عمومی

منطقه و نقشه عمومی منطقه به همراه عکس)

این منطقه با فاصله اندکی از جاده آسیایی، از آب و هوای معتدل جنگلی و کوهستانی برخوردار است. چشمه سارهای فراوان به علاوه تنها جنگل بلوط شرق کشور، در این منطقه قرار گرفته است. کوههای جنوبی این منطقه که بخشی از رشته کوه الداغ است پوشیده از انواع درختان جنگلی است. وجود آثار تاریخی و با ارزشی چون قزلقلعه بر اهمیت آن از بعد فرهنگی نیز افزوده است.

3- وسعت منطقه

طبق مساحی انجام شده وسعت این منطقه 31000 هکتار برآورد گردید

4- اهمیت منطقه در حفاظت از گونه ها و ذخایر ژنتیکی در استان و کشور

جنگلهای پهن برگ درکش و هاور در امتداد رشته کوه الداغ قرار گرفته و ارتباط زیستگاهی پارک ملی گلستان، منطقه حفاظت شده قرخود را با پارک ملی سالوک و ساریگل میسر می سازد. ارتقاء این منطقه تحت هر عنوان چه ذخیرگاه جنگلی، منطقه شکار ممنوع یا حفاظت شده به نحوی که بتواند نوعی مدیریت محیط زیستی برقرار سازد خواهد توانست به پایداری کریدور بوم شناختی این رشته کوه کمک کند. زعفران آلمه، بلوط، مرال، لاله واژگون سفید خرس قهوه ای از جمله مهمترین گونه هایی هستند که ایجاد این اکوزون به بقا یا بازگشت آنها کمک خواهد نمود. علاوه بر این با توجه به وسعت بالای این رشته کوه بنظر می رسد سطح ناچیزی از آن تحت مدیریت است که ارتقاء درکش و هاور تحت هر عنوان به توسعه مناطق حفاظت شده کوهستانی در سطح این چین خوردگی کمک خواهد نمود که تاثیر شایانی در پایداری زیستگاههای وحوش در مناطق ویژه زیستی همجوار نیز محسوب می گردد.

5- پوشش گیاهی منطقه شامل نقشه تیپ بندی، گونه های در لیست قرمز اتحادیه جهانی حفاظت و گونه های شاخص و

مهم منطقه

این منطقه به صورت جنگلهای پهن برگ و تنها جنگل بلوط شرق کشور نمایان است. تپه های گیاهی شاخص منطقه به سه شکل زیر میباشند:

1- بلوط + زبان گنجشک

2- بلوط + افراشیردار + زبان گنجشک

3- بلوط + زالزالک وحشی

از مهمترین گونه های درختی و درختچه ای این ناحیه می توان به موارد زیر اشاره نمود:

تنگرس (بادامشک)، زرشک، زرشک، زالزالک، دغدغک، انجیر وحشی، آلوچه جنگلی، افرا شیردار، افرا کرکو، بلوط، بلند مازو، ممرز، زبان گنجشک، عرعر، گلابی وحشی، سیب وحشی، آلبالوی وحشی، سیاه ولیک، ازگیل، شیرخشت، انار وحشی، داغداغان، انگور وحشی، توت وحشی، بید مشک، سیاه تلوف نسترن، ارس، شفت، تمشک و مهمترین گونه های علفی و بوته ای هم به شرح ذیل می باشند:

علف باغ، علف گندمی، علف قناری، علف پنجه مرغی، درمنه، انواع گون، یولاف، لاله و ...

6- حیات وحش جانوری منطقه شامل گونه های شاخص جانوری و نقشه پراکنش آنها، تهیه لیست گونه های در معرض

تهدید و آمار سرشماری 10 ساله اخیر

همجواری پارک ملی گلستان و منطقه حفاظت شده قرخود در شمال و شمال غربی ارتفاعات یامانداغی (درکش و هاور) موجب گذار انواع حیات وحش و حضور جمعیت های قابل توجه آنان شده است. از سوی دیگر وضعیت خاص توپوگرافی این منطقه در کنار رطوبت نسبی بالا و بتبع آن رویش درختان پهن برگ و تنوع گیاهی خاص این منطقه، بسیار قابل تامل بوده بنحویکه گونه هایی چون مرال (گوزن قرمز) در گذشته ای نچندان دور در این منطقه دیده شده اند.

- پستانداران وحشی:

خرس قهوه ای، پلنگ، قوچ و میش، پازن (کل و بز)، گربه وحشی، گربه جنگلی، کفتار، گرگ، روباه معمولی، شغال، گراز، سمور، زرده بر، رودک، خارپشت گوش بلند، خفاش نعل اسبی بزرگ، سنجابک درختی، هامستر خاکستری، ول حفار افغانی، جرد ایرانی، تشی، خرگوش و پایکا

- پرندگان:

هما، عقاب طلایی، دال، بالابان، طرلان، لیل، سارگپه، کور کور، پیغو، دلیجه، دلیجه کوچک، قرقی، کبک، تیهو، بلدرچین، فاخته، کبوتر جنگلی، کبوتر چاهی، کوکو، شاه بوف، مرغ حق، جغد کوچک، شبگرد، پری شاهرخ، زنبور خور، سبز قبا، هدهد، انواع چکاوک، انواع سنگ چشم، انواع توکا، انواع سهره (از جمله سهره سیاه)، انواع زرد پره، انواع سسک، انواع چکچک، انواع چرخ ریسک، مگس گیر، کمرکلی، انواع گنجشک، انواع زاغ، بلوه آبی، سلیم طوقی کوچک، آبچلیک تک زی و الیکائی

- خزندگان:

افعی (گرزه مار)، افعی قفقازی، کفچه مار، مار آتشی، تیر مارخراسانی، مار کرمی شکل، مار قیطانی و مار آبی

7- وضعیت اقتصادی اجتماعی شامل نقشه کاربری اراضی، جمعیت سکونتگاهی دائم و عشایری، اشتغال، چشم اندازهها

و گردشگری

در اطراف این منطقه تعداد 12 روستا قرار دارد که روستاهای شوقان، درکش و کشانک بیشترین تراک جمعیتی را دارند. شغل و پیشه اکثر اهالی دامداری، کشاورزی و باغداری می باشد. مطالعات و بررسیهای انجام شده نشان میدهد، روستا های این منطقه از زیرساختهای نسبتاً خوبی برای فعالیتهای گردشگری برخوردارند. تنها مشکل این منطقه کوهستانی بودن آن است و زمینهای سطح کشت جهت فعالیتهای زراعی کم است. این منطقه به عنوان مراتع بیلاقی دامداران مورد استفاده قرار میگیرد.

8- تهدید ها و چالش های مهم منطقه از نظر اولویت شامل تصرفات، تغییر کاربری اراضی و تخریب زیستگاه، شکار و

صید، ابنیه و پروژه های کلان، چرای مفرط دام، قطع درختان، بوته کنی، کشت زیر اشکوب، بیابانی شدن و

وجود دام در منطقه، شکار بیرویه، عدم وجود نیرو و تجهیزات حفاظتی و ...

9- وضعیت منابع آبی شامل چشمه ها، قنات ها، آبراهه ها و تعیین وضعیت دبی و قابلیت بهره برداری برای حیات وحش

و جوامع محلی به همراه نقشه

این منطقه با متوسط بارندگی 434 میلیمتر می باشد. با متوسط درجه حرارت 10/2 درجه سانتیگراد از منابع آبی متنوعی برخوردار است. از مهمترین چشمه ها می توان به ترناولی، نرگسلو، چشمه عشق، گولک، نعل بی اب، کش گربه، چشمه بید، چشمه آغ داش، چشمه جغدی، سرچشمه شوقان، ساق چشمه، چشمه چکاوک اشاره نمود. همچنین رودخانه درکش از ارتفاعات جنوبی منطقه سرچشمه گرفته و پس از عبور از دره درکش به دشت سملقان وارد شده و در انتها به رودخانه اترک می ریزد. متوسط حجم سالانه آن حدود 10 میلیون متر مکعب تعیین شده است. این رودخانه جزو رودخانه های مهم و دائمی حوزه می باشد و از کیفیت مناسبی جهت شرب و کشاورزی برخوردار می باشد. ضمناً در داخل این منطقه دست کم دو رشته قنات وجود دارد.

10- تجهیزات و امکانات حفاظتی شامل تعداد سر محیط بانی و محیط بانی دائم و موقت، تعداد پرسنل و ...

این منطقه در حال حاضر فاقد هرگونه امکانات و تجهیزات حفاظتی می باشد. اما با توجه به نزدیکی آن به منطقه حفاظت شده قرخود پرسنل اجرایی آن هر از چند گاهی این منطقه را مورد پایش قرار می دهند. برای ارتقاء این منطقه برنامه هایی از قبیل اختصاص نیرو، احداث ساختمانهای محیط بانی و ... پیش بینی شده است.